

Popola Fronto

INFORMA BULTENDO INTERNACIA PRI

HISPANA LUKTO KONTRAŬ LA FAŝISMO

ELDONO DE GRUPO LABORISTA ESPERANTISTA VALENCIA (Hispanio)
 REDAKCIO KAJ ADMINISTRACIO: STRATO MAR, NUM. 25

Jam venos tagoj pli helaj!

TRE FIERE TIAM NI REMEMOROS PRI NIA DIGNA KONDUĖTO

Okazis io neevitebla: Barcelono falis! La malamiko deziras, ke ĉi tiu grava damaĝo estu la renverso de niaj frontoj k la forfalo de nia ariergardo, por rapide atingi nian definitivon pereon. Tion ĝi ne atingos, ĉar per niaj propraj manoj, ni povas tion evitadi. Kaj ni sukcesos en la taskol

Certe la nunaj momentoj estas la plej akraj el nia lukto. Tamen, ni supervenkos ilin kun obstino k kuraĝo, sed nepre ni bezonas, ke ĉiuj, ja ĉiuj, konservadu sian fidon, duobligu siajn penojn k akceptu abnegacie la ordonojn de la Registaro. Hodiaŭ, ĉiu hispana civitano devas sin senti respondeca de la ordo, kiel instrumento de la volo de l' popolo, kiel bona garantio. La Registaro bezonas ĉies helpon, k ĝi estos nepre rigore postulata.

Neniam mi trompis vin, hispanoj, k la konata lojaleco en mia konduto rajtigas min postuli vian fidon. Mi apelacias al la saĝo k prudento de ĉiuj respublikanoj por zorge eviti ĉiun senkuraĝigon k energie haltigi la ondon de pesimismo, kiun ŝtele semas k semas la agentoj de niaj malamikoj.

Havu do fidon je miaj asertoj k certe la akutan krizon ni supervenkos!

Kio okazis ekde lasta Decembro ĝis nun? Kiaj estas la kaŭzoj de la situacio? Ĉu ekzistas solvo por forviŝi la krizon. Pri tio mi volas paroli al vi kun mia kutima sincereco: Tiuj, kiuj transformis Hispanion en areno por rabi mondajn hegemoniojn, avidas drastajn venkojn por meti finon al nia milito. Sed, nia epopea rezistado, nia brila ofensivo ĉe la rivero Ebro k nia lastatempa operacio en Ekstremaduro minacis tre rekte fiaskigi la militajn planojn k la diplomatajn manovrojn de Italio k Germanio. Per tio, ni gajnis utilan tempon!

Sciate estas, ke en nia sankta lukto, ni defendas ne nur la sendependecon de Hispanio, sed ankaŭ la liberecon de la mondo. Kresko de tia scio estas grava danĝero por niaj invadintoj Urgis rapidigi la konvenajn rezultojn. Antaŭ ol la unua duono de Januaro, devis nepre okazi imponaj okazaĵoj ŝajne montrantaj, ke nia rezistokapablo estas jam plene likvidata. Urgis eniri en Barcelonon por gajni valorajn poentojn en la internacia veto. La penoj k la klopodoj de la invadintoj tiucele estis ege egaj. Niaj soldatoj en Katalunio bataladis ĉiam sen plej eta ripozo, kun forta kuraĝo k sana entuziasmo, sed kun materialo, bedaŭrinde, tro malabunda...

La Ne-Interveno regalis nin ĉiutage per rafinitaj malfacilaĵoj, dum Italio k Germanio elverŝadis, sur la ribelan zonon, grandegajn kvantojn de plej moderna materialo. Per senarmita heroeco, oni ne povas fari efikan laboron. Nur tio estas la kaŭzo de niaj pasintaj ĉagrenoj. Nur tio estas nia malforta punkto. Nenio alial

Mi ne devas publike fingromontri la eksterlandajn kulpulojn, kiuj sidas en oficialaj seĝoj. Nia sukceso savos ilin esti pliaj viktimoj. Ĉu la afero havas solvon? Ĉu la solvo dependas de niaj klopodoj mem? Ambaŭ demandojn mi respondos konkrete. Jes! Permesu klarigi mian aserton: Nia armeo estas laca pro manko de abundaj militiloj; sed ĝi konservas sian malnovan batalspirito, kiun certe miaj vortoj plifortigos. La novaj kontingentoj, kiujn la Registaro venigis al Katalunio, ebligos ripozon al la lacaj batalantoj. Pri la materialo, ankaŭ io estas direnda: Malgraŭ la mara blokado, malgraŭ la baroj de la Ne-Interveno, la Registaro ĵus sukcesis aĉeti bonan materialon, en atenda kvanto, kiu lerte utiligata masonos iun netraireblan barieron.

Ni havas la kuraĝon de niaj soldatoj. Ni jam havas anstataŭantojn por eviti la elĉerpiĝon de niaj fortoj. Ni havas materialon, kiun neniam ni posedis, laŭ proporcio. Malfrue ĝi venis, sed ankau ne tro malfrue!

Hardita kuraĝo, obstinaj batalantoj, adekvata materialo: Jen la bazo de miaj asertoj. Kion krome ni bezonas por fari nerompebla la linion de nia rezistado? Ni ja bezonas absolutan fidon pri la rezultato de nia milito!

Forŝiru el viaj koroj, tre rapide, eĉ la radikojn de ĉia pesimismo!

Civitanoj: Nenio liveras pli da fervoro; nenio trankviligas pli la spiritojn ol la klara k pura konscio pri deca plenumo de la devo plej rigora.

Por ĉi tiu devo; por Hispanio: Antaŭen sur la vojo de l' oferoj! Ĉar nur la volo, kun dornoj de oferoj, portos al ni la triumfon! Vivu nia Hispanio!!

PER OFICIALA VOĈO

En la plej malfacila etapo de nia milito, kiam plian fojon la sorĉistoj de la reakcio aŭguras nian tujan pereon, multajn vortojn—eĉ riproĉojn—nia plumo deziras skribi. Sed volonte ni rezignas pri tio, por prezenti, sur la tribuno de la unua paĝo, la sobrajn k sincerajn parolojn, kiujn la ĉefministro doktoro Negrin ĵus diris al la tuta civitanaro de Hispanio, okaze de la perdo de Barcelono. Tiuj ĉi vortoj—amaraj k kuraĝigaj—oportune tagigas ankaŭ por la internaciaj legantoj de nia gazeto, kiuj ĉerpos el la tuta oracio trafajn deduktojn por plifortigi siajn proprajn konvinkojn k forviŝi timemajn dubojn ĉe aliaj amikoj. La faŝistaj aŭguristoj sorĉumas pri nia morto, sed dank' al la universala lingvo, la idealistaj verdstelanoj atestos, pri nia ankoraŭ vivo k pri nia daŭra deziro batali, por rezisti k venki...

PER PRIVATA BUŝO

Neniun sekreton ni malkovras dirante, ke estas peze redakti k prilabori bultenon, kiel tiun nian, kiam la cirkonstancoj estas tiel malfavoraj, kiel la nunaj. Multajn momentojn, ni pensas ĉu nia obstino, ĉiel ajn aperigi la gazeton, ne ŝajnos absurda aŭ stranga manio al multaj eksterlandaj legantoj, kiuj komforte sidantaj, apud varma forno, legas niajn artikolojn. Oni diras proverbe, ke la arboj ne permezas vidi la arbaron. Eble pro tio, ni povas ankoraŭ streĉi pli k pli niajn elĉerpitajn fortojn k akurate ĉiumonate eksterlandigi honestajn informojn pri la grandiozaj faroj de nia popolo, kiu, forlasita k forgesita, ĵuras ne cedi ĝis venko aŭ pere. Pli modeste, necela apliki la saman devizon por frapeti en la konsciencon de tiuj glaciaj kolegoj, kiuj en siaj revuaj resumoj bojkotas nin per *neutra* silento...

FUNEBRANTE PRO LA MORTO DE FIDELA AMIKO INTERNACIA

Emilio Vandervelde mortis! Malaperis de la vivo la plej serioza amiko de Hispanio. La Registaro de la Respubliko sendis florojn por ornamo la ĉerkon de tiu homo, kiu senlace faris ĉion eblan por helpi la egajn klopodojn de nia popolo. Ĝis sia morto, li batalegis por la justeco. Nur antaŭ kelkaj semajnoj, li ankoraŭ pasie pledis en la Kongreso de la Belga Socialista Partio por ne sendi komerc-delegiton al Franko. Li mem vizitis Hispanion k energie agladis por la hispana popolo. La belga laboristaro perdis sian bonan patron, kiu dum pli ol 50 jaroj laboris por noblaj idealoj. Nun la voĉo silentas, ĉar honesta viro mortis! Je lia honoro gardostaris, ĉe la sarkofago, iamaj batalantoj de la internaciaj brigadoj. Vere kortuŝa bildo: Dum sia vivo, li batalis por Hispanio; dum lia morto, filoj de tiu sama popolanaro, kies fidelulo ĉiam li restis, reĉiprokas ion el lia ŝato por Hispanio. Li ne vidos la finon de nia epopeo, sed ni zorgos por ke lia ekzemplo restu eterne vivanta, kiel hela ekzemplo. La torĉportanto ĵus mortis, sed la torĉo restu ankoraŭ forte brulanta!

POST LA RENDEVUO EN ROMO

Angora Demando-Signo

Oni jam konas la enuan tekston de la oficiala prozo pri la rendevuo de Chamberlain k Mussolini en Romo. Estas evidente, ke la kunveno plene fiaskis. Kun diktatoroj nur oni povas akiri ŝajnojn de iaj konfuzaj sukcesoj fordonante, al ili aj nesatigeblaj faŭkoj, pecojn el karno k libereco de demokrataj nacioj. Nur tiam oni povas stulte fanfaroni, kiel «savantoj» de la paco...

Pro tio, en la fama rendevuo, ĉar oni fordonis nenion al Mussolini, oni ne sukcesis. Ni ĝojas pro la fiasko. Eĉ eta «sukceso» de la konferenco estus ja simptomo pri novaj krimoj. Kaj, laŭ trafa supozo, aperis Hispanio kiel franda ofertaĵo sur la tablo diplomata; kvankam oferti nian popolon per vortoj, kompreneble, neniel signifas fordoni ĝin fakte sen ĝia permeso; sen permeso de kvincent mil veteranaj bajonetoj...

Tamen, krom tio, nia konflikto ne estas izolita punkto sur la kampo internacia. Vole-ne-vole, nia afero estas unu plia maŝo en la teksaĵo de plej diversaj intereso. La sorto de Hispanio aperas algluita al tiu de Francio; ankaŭ al tiu de Britio, k eĉ al tiu de la tuta progresema homaro. Se la mondo ne perdis jam la instinkton pri memdefendo, ĝi ne restos longe pasiva.

Mussolini ne povis ĉerpi la rajton de batalanteco por sia pulĉinelo Franko. Ĉu tio konvenas al la Brita Imperio? Ne! Nu, se tiel okazis la-ludo, restas nur simple diri, ke oni ne faris alian krimon. Interesa estas iu detaletto en la oficiala informo: Mussolini ne deis sian intervenon en Hispanio; ne estus naïve, sed proklami estas cinikel! Li asertis, ke en nia lando li nur celas ekstermi la marksismon. Kun kia rajto? ni demandas, kvankam tre ofte dirite estas, ke ĉi tie oni ne batalas por io alia ol por la sendependeco k libereco de Hispanio. Kaj post tio—au eĉ pro tiol—ĉiuj rajtos propagandi k disvastigi siajn proprajn idealojn. Je nomo do de kio, la tirano de Italio pretendas persekuti, en libera nacio, difinitajn doktrinojn? Tiu ĉi absurda postulo, metas la mondon en daŭra stato de militdangero; ĉar, laŭ sama teorio, ĉiuj liberamaj homoj rajtus alsalti Germanion k Italion por apliki tie la elementajn normojn de civilizo, kiuj nun skandale tie tute mankas.

En la rendevuo de Romo, neniu cedis: apenaŭ eĉ parolis la dialogantoj. Staras minace la samaj riskoj. Skuas la spiritojn la samaj konvulsioj! Jen do hodiaŭ la angora demando-signo ŝvebanta super la timigita Eŭropo, kiu ne volis vidi nek atenti oportunte la inkan-deskan lumon, kiun jam delonge disradiadas Ĉinio k Hispanio, al kiuj oni ne nur faris ofendojn per mallivero de defendiloj, sed per malkompreno de ili aj celoj, konsiderante kiel egoismon ilian noblan sindonemon!

IAM STARAS LA TUTA POPOLO!

La Registaro ĵus solene proklamis energiajn decidojn de milita karaktero. Tio estas kvazaŭ respondo al la konspiro de Romo. Respondo por forblovi facilajn iluziojn pri nia submetiĝo al ĉiuj diplomataj konspirantoj. Nia popolo perceptas, ke sia sufero estas afero pri vivo aŭ morto, k tial ĝi surportas tiel superhomen pezegajn oferojn. Hispanio estas tro digna por akcepti politikajn fuŝaĵojn. Konvinkigu la invadintoj, k ĝiaj amikoj, ke Hispanio ne scias—ne volas!—esti nenies kolonio. Dum longaj jarcentoj, oni lernis suferi k forpeli diversajn invadojn. La malfeliĉo hardas niajn impetojn k plikuraĝigas nian volon.

La Registaro dekretis la ĝeneralan mobilizon por adekvate kontraŭstari la fortegajn puŝojn de la italaj divizioj. Nia milito eniris, pro tio, en akutan fazon. Nun oni povas diri, ke la tuta Respubliko staras armite. Ĉiuj, de dekokjaruloj ĝis kvardekkvinjaruloj, respondas: Estanta! al la voko de l' armiloj. La milito penetras ĉien k koncernas ĉiujn. Plej granda respondeco kuŝas sur la ŝultroj de konaciaj homoj. La popolo plej antimilitista de la mondo—Hispanio!—estas nun, sen parodokso, la plej militistena por ĝuste konservi sen trudej kondiĉoj sian senmilitistemon.

Multaj postenoj restos vakaj. Ilin prizorgos virinoj, taŭgaj kripuloj, taŭgaj malsanuloj k emerituloj.

Eĉ infanoj plenumos, se necese, difinitajn taskojn! Nu, bone. Jen signo pri nia vivo, kiam multaj kalkulas pri nia morto. Antaŭ ne multe, ankoraŭ restis sufiĉe da viroj, en la ariegardo, por salute adiaŭi la novajn soldatojn. Nun, tio ne plu jam okazos, ĉar tuj ekmarŝos al la fronto ĉiuj: salutintoj k salutatoj, pretaj iri ien ajn, sen hezitoj nek protestoj.

Sciuj tion niaj malamikoj. La Respubliko staras k kreas k rekreas energiojn por venki k spiri libere k feliĉe, spite al ĉio k malgraŭ ĉiuj turistoj de la moderna friponeco...

LONGA VICO DE PERFIDOJ

Nia milito komencis per abomena perfido de generaloj, kiuj solene ĵurinte defendi la nacion, vendis ĝin al fremdaj ŝtatoj per la mizera prezo fanfaroni pri ŝajna vanta gvidanteco.

Sub tia signo komencis la milito, sed ĝi kreskis k disvolvigis dank' al pli gravaj perfidoj, kiujn faris—ne ja kontraŭ ni sed kontraŭ la fundamentaj intereso de siaj propraj landoj!—aliaj tiel nomataj demokrataj eksterlandaj registoj k gvidistoj.

Pro ofta dirado, ŝajnas ŝablono la aserto, ke la hispanoj batalas por ĉies libero k progreso. Tio krom unu frazo, estas granda vero. Tamen, Hispanio, avangardo de la tutmonda demokratio, ne ricevis la necesan helpon de la minacataj amasoj pro la perfido—kial ne paroli klare?—de pluraj gvidantoj, kiuj flegme rigardadis la intervenon de potencaj faŝistaj fortoj masakrante dignan popolon, al kiu ili mem obstinaĉe rifuzadis, je nomo de absurdaj—friponaj!—formalajoj, ilojn por taŭga apliko de senprecedenca kuraĝo, kiun admiros venontaj generacioj.

Multe pli abomena ol la perfido de la hispanaj generaloj estas la nigra perfido de tiuj homoj, kiuj devojgis k iordis la honestajn fervorojn de la amasoj de siaj propraj politikaj partioj k sindikataj organizoj. Oni kastras la naturajn impetojn per timigaj aŭguroj pri tuja vivo en la tranĉeoj. Oni laŭdas falsan pacon...

Oni mensogas pri alta patriotismo, pri noblaj aspiroj! La popolo hispana batalas noble, eĉ kontraŭ malnoblaj malamikoj. Nun ĝi baraktas tra egaj suferoj, ĉar la fruktoj de la eksteraj perfidoj jam maturigas, sed en mezo de sia drasta apoteozo, Hispanio ankoraŭ havas tempon por malŝati la falsajn amikojn, samtempe ol danke ĝi faras kapelojn, en la koro de ĉiu hispano, por tiuj veraj internaciaj amikoj, kiuj ĝojas kun niaj ĝojoj k akompanas nin, per sia varma solidareco, en niaj angoroj...

MOZAIKO

JEN NIAJ SOLDATOJ!

● Laŭ sekuraj informoj, Germanio ĵus konstruis en la maro Kantabriko, ĉe la baska marbordo, kvin basenojn por gardi submarenojn. La okcidentaj bordoj de Francio, en oportuna momento, povas suferi similajn atakojn ol nun elportas la havenurboj de la Respubliko de Hispanio.

Kaj venos la tragikaj tagoj, tiam multaj surdaj oreloj krevos pro forta eksplodoj de malamikaj obusoj.

● Ne ja malaktualigas la malnova temo pri faŝistaj krimoj. En la kataluna vilaĝeto Santa Coloma de Queralt, la italaj invadintoj, tuj post ĝia konkero, arigis sur draŝejoj preskaŭ la tutan loĝantaron: infanoj, virinoj k maljunuloj. Poste, per maŝinpafiloj, oni masakris abomene tiun malfeliĉan homamason. Tamen, la konscienco de sinjoro Chamberlain ankoraŭ ne admonas lin riproĉi!

● Oficiala statistiko deklaras, ke dum la pasinta jaro, oni faligis al la faŝistoj 562 aviadilojn; preskaŭ duoble ol dum la alia antaŭa jaro, kiam la renversitaj aparatoj nur estis 239. Tio montras la pliakriĝon de la milito, en la lasta periodo.

La faŝistaj perdoj aperas laŭ jena maniero: 301 «Fiat» 100 «Meisserschmidt» 161 «Heinkel» «Dornier» k aliaj nekonataj markoj. La Respubliko perdis 114 ĉasaviadilojn k alian nombron, ankoraŭ ne plene difinitan, da modernaj bombardaparatoj.

● Angla ĵurnalo aperigas kalkulojn pri la elspezoj de Italio en la hispana milito. Ĝis fino de pasinta Oktobro, Mussolini elspezis ĉi tie 200 milionojn da sterlingaj funtoj. Tio certe estas atentinda sumo, se oni konsideras, ke en sia atako, kontraŭ Abisenio, la sama tirano nur elspezis 160 milionojn da tiu angla mono.

● La ŝipanaro de la detruŝipo «Jose Luis Diez» jam revenis de Gibraltaro al Cartagena. La angla Registaro tre «neŭtrale» aranĝis referendumon, por demandi al ĉiu ŝipano pri ties deziro veni al la zono de Franko aŭ al tiu de la Respubliko; la respondo estis unuanima. Tiu sama «neŭtrala» Registaro mem, kiam ĝi kontrolis la ŝipanojn de la faŝista ŝipo «Balears» fordonis la maristojn tuj al Franko, sen antaŭa demando pri iliaj deziroj.

En la kapitalista maro, krom la piratoj, abundas la ŝarkoj...

● Kiel pruvo pri memvolaj sentoj, en la ariergardo de la Respubliko, oni povas menci la kortuŝan deklaron, kiun ĵus adresis al la ĉefministro, la

militkripuloj, sin oferdonante por okupi ĉiujn plej necesajn postenojn, laŭ eblo de siaj kriplaĵoj, por daŭrigi la batalon ĝis la ekstrema fino.

● En la fronto de Katalunio, ĵus falis grave vundita la itala generalo Gambaro, kiu komandas la korpusojn de italaj legianoj en la faŝista ofensivo. Tamen, ankoraŭ nun multaj naivuloj donas nomon de fratemilito al la invado de Italio. Tio estas malkuraĝa eŭfemismo por maski proprajn friponojn. Tio estas ofendo al la tradicia unueco por la libero de la hispana popolo. Ne plu jam pri fratemilito!

TIEL NI BATALAS...

Celestino Garcia nomigas la kaporalo, kiu, sola antaŭ dektri tankoj, detruis tri k forkurigas la dek ceterajn. La ĉefministro doktoro Negrin akceptis persone la kuraĝan kaporalon. Post la ceremonio, parolante intervju kun gazetistoj, li diris:

—La ĉefministro ĉirkaŭbrakis min k dediĉis al mi karesajn vortojn. Ankaŭ mi interkonatigis kun aliaj ministroj al kiuj mi klarigis la manieron renversigi la tankojn.

—Vi devas detrui almenaŭ unu de duon!—diris al mi la prezidanto.

Mi estas trege ĝoja, ĉar mi ricevis forpermeson por resti du semajnojn apud mia patrino k edzino tie, en vilaĝeto de la provinco de Madrido. Doktoro Negrin mem donacis al mi la bileton por fari la vojaĝon per aviadilo. Naŭve-fiere li diris tion kun brilo en siaj noblaj-okuloj.

—Kion vi faros poste?—Oni subite demandis al li scivoleme.

—Denove renversi tankojn!—Tute simple fluas la respondo.—En ĉi tiu milito, oni bezonas aŭdacajn virojn. Tiuj fanfaronuloj, temas ja pri la italaj, posedas tro multe da materialo. Se oni forte ne haltigas ilin, ili antaŭenirus ĉien laŭvole. Pro tio mem, oni devas repuŝi ilin ĉiel ajn; jes!

Kiam oni defendas sian propran terenon, oni estas pli forta; k post la okazajoj, oni konstatas, ke tio ne estis tiel malfacile, kiel unue ŝajnis...

Ĉiuj okupantoj de la tri tankoj estis italaj; mi kaptis ilin tute gentile. Malgraŭ tio, unu el ili petegis min lin mortigi. Mi respondis: Ni, popolarmeanoj, neniel estas murdistoj, kiel vi, kiuj malvarmsange bombardas la civilajn loĝantojn per aviadiloj, aŭ masakras ilin per kruela vico de maŝinpafiloj.

Kial vi venis ĉi tien? Mi demandis.

—Mussolini, la gvidanto, ordonis tion, k mi ne povis ne obei...

—Nu, bone; ili obeas servute, k ni obeas konscie; jen grava diferenco inter faŝismo k antifaŝismo!

Diras foririnte la brava kaporalo.

Du kaporaloj de la Popola Armeo, en la fajropole naj frontoj de Katalunio, estas la vivaj epopeaj simboloj de niaj kolektivaj kuraĝo k obstino. Unu el ili, tute sola, per lerta ekuzo de meĥanika fusilo, haltigis k repuŝis plensukcese kompletan roton je unu el la italaj regimentoj. Alia kaporalo, en apuda fronto, ankaŭ tute sola, alfrontis dektri tankojn k detruinte, per manbomboj, tri el ili; li ekforkurigis la ceterajn. Post tio ne ja ĉesis lia heroeco, ĉar rompinie la blendajojn de la renversitaj militmaŝinoj, li kaptis iliajn okupantojn, kiuj, kompeneble, ĉiuj sen escepto estis italaj. Tiuj du simplaj k tamen grandiozaj epizodoj, hele montras kiamaniere disvolvigis nia milito, se nia legitima Registaro povus akiri adekvatan k sufiĉan materialon por defendi la rajtojn k la progreson de la tuta homaro, kiu kodiaŭ ŝajnas sinmortigi...

● La Ligo de Nacioj, se ne por io pli praktika, taŭgas almenaŭ por danke agnoski niajn bonajn volojn, rilate la jaman efektiviĝon de nia promeso retiradi ĉiujn eksterlandanojn el nia Armeo. Dum lasta kunsido, tion oni konfirmis! Oficiale do, ni jam estas bonaj knaboj; k la faŝistoj, kverelemaj elementoj, ĉar laŭ informoj de kompetenta komisiono, ĉiuj bombardadoj kontraŭ la malfermajn urbojn ne celis militajn celojn, sed murdi civilajn personojn por vekii panikon.

Kaj multaj filistroj diras senhonte, ke diktatoraj reĝimoj estas garantio de ordo k socia stabileco...

● La Komitato por Virina Helpe de Barcelono ricevis, nur dum la unua semajno de Januaro, nutraĵojn je valoro de unu miliono k duono da frankoj el jenaj landoj:

Argentinio, Urugvajo, Nederlando, Norvegio, Aŭstralio, Svedio, Svisio k Francio. Tiuj ĉi valoraj donacoj estis tuj distribuataj inter la urĝaj bezonantoj k hospitaloj.

● Por finhonoris la farson de la Ne-Interveno, Mussolini ĵus «donacis» al Franko kvar militŝipojn k du submarenojn. La ambasadoro de Hispanio en Londono denuncis la hontindaĵon al la Brita Registaro, sed la haŭto de sinjoro Chamberlain estas sufiĉe dika por ricevi impresojn de delikateco...

● Nova humana fero de nia Registaro estas oficiala decido per kiu oni elkarcerigas ĉiujn arestitojn, havantaj pli ol sesdek jarojn. Oni celas per tio eviti ĝenojn eĉ al multaj malamikoj se ili estas tro maljunaj.

● Antaŭ la gravaj nunaj cirkonstancoj, la Registaro dekretis la militstaton en la tuta lojala teritorio. Rimarkinda estas la detalo pri nia civitaneco, ke nur post pli ol du jaroj k duono de milito, komencas interveni en civilaj aferoj la militistaj aŭtoritatoj. Tamen, tio okazas laŭ tre milda maniero k kun sincera kunlaboremo de ĉiuj civiluloj per obei ordonojn.

LA MILITA SITUACIO

manko de taŭga materialo devigas nin ĉe cedi terenon, tuton post futo, tio ne okazas, sen pleja obstina rezistado. Kaj se la bela Katalunio ricevas la ungobatojn de la monstro, Ekstremaduro salutas la soldatojn de la Respubliko, kiel liberigantojn de ampleksa zono el mil kvadrataj kilometroj, kun montoj, valoj k vilaĝoj. Kiel amboso aŭ kiel martelo, atakante aŭ rezistante, nia popolo estas aktiva k viva organismo, kiu spite al ĉio, malgraŭ ĉio malagrabla, ne mortas sed luktas k luktas por fierigi honestulojn, k por ĉagrenigi friponojn!

Post zorge preparado, kun egega kvanto de militmaŝinoj, Italio entreprenis kontraŭ Katalunio la plej furiozan ofensivon de tuta la milito. Facile oni komprenas, ke la kulpa toleremo de la falsaj demokratoj instigas al la despotoj celi likvidi rapide la reziston de nia popolo. Tamen... tro frue ili revaĉas! Se nia

NIA MUNICIO

Valencia Esperantistaro.	18	ptoj.
M. B.—Cartagena.	15	>
A. P.—Bazo 1. ^a	10	>
I. O. B.—Bazo 3. ^a	50	>
I. R.—Fronto.	10	>
A. C.—Berga.	25	>
P. C.—Jaén.	25	>
I. B. T.—Barcelona.	45	>
G. Latoro.—Fronto.	50	>
E. G. T.—Bazo 1. ^a	100	>
M. D. F.—Bazo 3. ^a	20	>
R. G. G.—Murcia.	15	>
A. P.—Fronto.	25	>
L. H.—Onteniente.	100	>
I. A. G.—Jaén.	10	>
D. L. E. A.—Aabyhoj.	39,75	ffr.
L. E. S.—Backa Topola.	22,50	>
G. N.—Stockholm.	100	>
G. E. O.—Orleans.	5	>
P. Ch.—St. Aignon s Cher.	20	>
Ch. T.—Mezieres Brenne.	15	>
I. B.—Nemours.	20	>
Esperanta Gpo. Marchiennes.	15	>
R. P.—Fontenay sous bois.	20	>
F. no M. R.—Paris.	20	>
K. do B.—Orleans.	20	>
K. do P.—Orleans.	10	>
G. E. O.—Orleans.	2	>
E. M.—Bow E. 3.	1,6	sil.
A. Mc. L.—London.	2	>
G. B. A.—Beds.	2,6	>
I. B.—London S. W. 17.	2	>
H. J. M.—Birmingham.	5	>
A. F.—Folkestone.	2	>

POPOLFRONTA LETERUJO

A. Marquet.—Parizo.—Kun danko ni notas la enhavon de via letero, k pri la lando kiun vi peras tiel afable k sindone, ni studas novan arangon por transsendado.

J. Anguita.—Jaén.—Viajn anoncitajn gazetojn kun tradukoj ni ricevis k gratulas vin pro tia laboro. Ankaŭ ni ricevis kun danko vian mensendon.

Librairie Centrale Esperantiste.—Parizo. Nia gazeto estas senpaga, k ni nur akceptas libervolajn donacojn.

G. M. Bengtsson.—Kiruna.—Vian afablan leteron ni ricevis k dankas ĝian enhavon. Popolfrontan saluton.

H. Wilson.—Malmo. Ni dankas viajn leteron k anoncitan mensendon, k notas la adresojn, kiujn vi afable sendis al ni.

KORESPONDADO

Simpla trilinea anonceto 4 f. fr.

NEDERLANDO. K-do E. Thomas, Kamperfoeliegtraat 58, Groningen, dez. kor. k. ĉ. l., p. ĉ. t. k. interŝ. P. M. revuojn. Respondo garantiata.

NEDERLANDO.—K-do H. J. Jansen, Overtoorn 572, I. Amsterdam, dez. interŝ. P. M., nur 50 enlandajn por 50.

FRANCIO.—K-do J. Lezan, Pouy par Castelnau-Magnac, Htes. Pyrenées, interŝangus tiumonde poŝikartojn ilustritajn.

HISPANIO.—18-jaraĝa junulo dez. kor. kun geesperantistoj en ĉiuj landoj, interŝ. P. M. k P. K. Adreso: José M. Bernabeu, 66 División, 214 Brigada, 855 Batallón, 4.ª Compañía, Base Turia n.º 1, C. C. 19.

HISPANIO.—K-do Albino Gutiérrez, Grupo Intendencia, Compañía Campaña. Base 3.ª, C. C. 22.

HISPANIO.—K-do Amadeo Llatse, 65 Brigada Mixta de Carabineros, 2.º Batallón, 4.ª Compañía, Base 1.ª, C. C. n.º 4, deziras korespondi kun ĉ. l.

HISPANIO.—K-do Josefo Molina, Lia nova adreso estas E. M. 39 División, Base Turia n.º 1, C. C. n.º 16.

HISPANIO.—K-do Angel Mateu, str. Largo Caballero 173, 2.º, Valencia. Deziras korespondi kun ĉ. l., kaj pri ĉiuj temoj.

LETERO EL FRANCO

KOMENTARIOJ

Jes; multe da akvo fluadis sub la francaj pontoj ekde la popolfrota venkoj en la balotado de la jaro 1936! La faŝismo, ĉom post iom, relevis la kapon profitante, pli k pli, malkuraĝajn sintenadojn. Nun, la fifama Daladier k Bonnet estras provizore k politikas tute profite al la trusoj.

Daladier estas la cinika perfidulo, kiu ĵuris la 14. Julio 1936. defendi la popolon kontraŭ la reakcio, kontraŭ la «200 familioj» koketas kun Hitler k celas imiti la gestojn de la emfaza italia tirano.

Kontraŭ la leĝdekretoj, kiuj frapas nur la proletan klason—leĝdekretoj diktitaj de sinjoro Gignoux je nomo de la trusoj—protestus strike la francaj sindikatoj. Ĝenerala unutaga striko estis proklamita la 29. Novembro... Kia aĉa ŝtatsubpremado okazis!

Kiel dum la granda milito, cenzuro funkcias por radio k gazetaro! Vera policista k soldata mobilizo paradis! Multaj kamaradoj estis batitaj, insultitaj, enkarcerigitaj!

Oni tute malleĝe rekviziciis la fervojstojn, tramistojn, ktp, minacante ilin per severa militista jugado. Sur la kapoj de ĉiuj laboristoj pezis tujan maldungadon. Eĉ al la oficistoj oni tion sciigis telegrame. Profesoroj, instruistoj vidas sian monatan salajron malpligrandigita je oktaga salajro! La kofroj de sinjoro Reynaud estas avidaj! La financistoj tute libere eksterlandigas sian oron por devigi tiel la registarojn obedi sklave. Karceroj, batoj, insultoj k ega mizero trafas nur la humilulojn.

En ĉiuj honestaj koroj eniris kolerego. Francaj proletoj neniam forgesos la cinikan kanajlajon de Daladier. Ni ja ne lasos tute glate perfidi la popolfrota programon k malfermi la pordojn al la faŝismo. Ni ne akceptos fali en malindecon, kiel dua Germanio! La hispana ekzemplo pravas, ke nur senkompata lukto bremsos k haltigos definitive la faŝistan ofensivon.

Kiel idoj de la pariza Komunio, ni scios kuraĝe k venke konstruistari la ondon!

J. LEZAN Pouy (Francio).

ĈU VERE?

Oni povas observi, ke la lastaj listoj de mondonacoj abrupte malaltigis. Ĉu tio signifas, ke la legantoj ne ŝatas la gazeton en la momentoj, kiam ĝi pli valoras aŭ ili, ankaŭ kredas, ke ni jam perelis? Ni ne volas pensi pri la ekzisto de tiaj pensoj, sed nia legantaro devas pravigi nian opinion forrabante multan spacon en la monotona rubriketo NIA MUNICIO.

GRANDA KONFUZO

estas nun Ĉeĥoslovakio en nia sliparo, ĉar ni ne scias ĝuste la urbojn k regionojn, kiuj falis sub la ungoj de Hitler. Pro la dubo, ni rezignis, jam de antaŭ du monatoj, liveri la gazeton al la legantoj de tiu amika lando. Kiu povas informi rapide k konkrete pri tiu afero? Sed, dum ni solvas la demandon, esus bone, ke ĉiu leganto, havanta korespondantojn aŭ konatojn en la demokrata parto de Ĉeĥoslovakio, disvastigus ĉiun sciigon por ke la ĉeĥaj interesatoj sin turnu rekte al ni mem.

INFORMEJO

K-dino M. Robineau, 4 Rue General Mallerre, Paris, XVI, deziras informojn pri la jugoslava volontulo en la Internaciaj Brigadoj, Miroslav Cukulić, kies lasta adreso estis: S. R. I. Plaza Altozano 410, Barcelona.

K-do. Degay Lucienne, 12 Bd. Henri Barbusse, Montreuil (Seine), Francio, deziras ricevi informojn pri la volontulo en la Internaciaj Brigadoj, k-do Pieplu André, kies lasta adreso estis: S. R. I. Plaza Altozano 10 L. Albacete.

DENOVE LA PAPERON...

Jam elĉerpigis nia provizo el la papero de mezbona kvalito. Denove ni devas uzi paperon, kiu malbeligas la aspekton de nia gazeto. Ni faris jam la koncernajn demarŝojn por solvi kontentige la problemon. Dume, la legantoj ne estu maldankaj kun ĉi tiu modesta papero, kiu, se ne tre bele, almenaŭ utile helpas praktike materiigi la verajn k rektajn informojn pri la hispana lukto kontraŭ la indigena k fremda despotismoj.

Presejo de J. Olmos, Alicante, 35; Valencia.

ABONMANIERO

Nia gazeto ne havas fiksan abonprezon. Ĝi eldoniĝas nur per laŭvola individua monhelpo de sia legantaro. Tial, se la enhavo k celo de la revuo estas por vi aprobinda k plaĉa, pagu vian liberan abonon al iu ajn el niaj internaciaj agentejoj:

ĜENERALA INTERNACIA ADRESO
nur por mono

GUSTAVE FARENC

55, Rue Brise-Pain

Postĉekkonto 13944 Orleans

ORLEANS (Loiret) FRANCIO

BELGIO

K-DO M. DELFORGE

33, Rue de Heigne

Postĉiro 199105

CHARLEROI

ANGLIO

K-DO O. MELTON

23 Fowler Str. Nechells

BIRMINGHAM 7

SVEDIO

ARBETAR ESPERANTISTEN

Barnhusgatan 8 B. g. n. b.

Postĉiro n.º 53411

STOCKHOLM

AMSTERDAM W. Nederlando

REDAKCIA ADRESO POR ĈIO ALIA

POPOLA FRONTO—Mar, 25, Valencia (Hispanio)